

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De diebus egyptiacis ca. xxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exodi

Et mortua sunt animata egypti que scilicet
erant in domibus, quia que in pascuis erat per
grandine perierunt. Vel forte determinatum
non est, quod sine multo temporis intervallo for
te hec facta non sunt: et potuerunt aliunde ha
bere iterum animata. Pro hac etiam dicit Jose
phus quod bestiis multigenis quod aspectibus nullis
occurrit, dominus regione eorum implevit, quibus et ipsi
presumebant, et terra agricolis nudabatur. Et in
guatu est eorum pharaonis, et noluit dimittere populum
De ulceribus et vesicis, Caplm. XX.

Teruz dixit do

Minus ad moysen et aaron Tollite
cineres de camino et spargat illos
moyses in celum coram pharaone, et erunt in hominibus
et iumentis ulcera et vesice in omni terra egypti, et
factum est ita. Nec poterat etiam maleficis stare co
ram pharaone propter vulnera que erant in eis ex
interiori corruptione venientia.

De grandine Caplm. XXI.

Ixit que et do

Domini ad moysen dicit pharaonis Hec
dicit dominus Idcirco posui te ut ostende
dam tibi te fortitudinem meam, et narretur nomen meum
in omni terra. En plura hac ipsa hora cras tale gerent
nomen quod non fuit in egypto, visus in die hac, nec etiam
in partibus hyperboricis. Congrega que habes in agro,
homines enim et iumenta foras iuncta gerent die morietur
Qui timuit deus pharaonis dominum, profugere
fecit suos et iumenta in domos. Et extendit quoque moy
ses manum in celum, et dedit dominus tonitrua gerentem et
fulgura, et ignis et grando propter misera ferebantur.
Et percussit grando cuncta que fuerat in agris, et her
barum et lignum regionis profregit. Quod deum lesit est, quod iam
vires erat et lignum quod iam folliculos germinarat.
Triticum pro et far quod est granum generum frumento gros
sum non sunt lesa, quod serotina sunt, nec adhuc vire
ntia, quod in spicam non dum pervenerat, tantum in terra siccata
grando non cecidit. Et vocavit eos pharaonem et
ait. Peccavit etiam nomen, orate dominum pro me, et dimittet
ta vos. Egressus quoque moyses ex urbe teredit manum
ad dominum, et cessavit tempestas, nec etiam stillavit
pluvia super terram. Et iniquitatem est eorum pharaonis.

De locustis, Caplm. XXII.

Ixitque dominus

Domini ad moysen Ingredere ad pharaonem
et facia signa que narretur filiis et nepotibus,
ut scias quod ego sum dominus. Et ingressus dixerunt

regi. Hec dicit dominus Ecce ego inducam cras lo
custas in fines tuos, ut comedat quod residuum est
gradini. Egresso moysen dixerunt pharaonis
ad eum. Visque patiemur hoc scandalum. Di
mitte homines, quod perit egyptus. Et reuocatus ille
dixit pharaonem Quia sunt que sturi sunt ad sacrifici
candum. Et ait moyses Viri et mulieres, senes
et puuli, cum ovibus et armamentis. Et respondit. Cui du
bitum est quod pessime cogitatis. Non fiet ita, sed ite
rum tantum hoc enim petistis. Et eiecit sunt a conspe
ctu eius. Et extendit moyses manum super terram egypti,
et induxit dominus austrum die illa et nocte. Quo
levavit locustas, et sederunt innumerabiles in cum
municis finibus egypti, et devoraverunt omnem vires
in lignis et herbis. Dicit autem locusta quasi longa
hasta, quod longiora retro habet crura. Festinus
quoque pharaonem vocavit eos et ait. Peccavit in deum
vestrum et in vos. Quare pro tollenda peste etiam
hac visce. Et egressus moyses oravit dominum. Et
flavit ventus ab occidente, et percussit locustam in ma
re rubrum. Et induxit dominus eorum pharaonis,
nec dimisit israel.

De tenebris, Caplm. XXIII.

Extenditque moy

Extenditque moyses manum in celum et facte sunt tene
bre palpabiles, ut nec videri nec
moueri localiter possent egyptii, multi etiam mi
rabili compulsi sunt mori. Ubique autem erat terra
israel: lux erat. Et vocavit eos pharaonem et ait.
Ite universi oves terrae et armamenta remaneant.
Et ait moyses. Nec remanebit ex eis vngula
prosertim cum adhuc ignorem, quod debeam
imolare. Et ait pharaonem Cave ne ultra facies
meam videas et moriaris.

De diebus egyptiacis, Caplm. XXIII.

Suit ergo moy

Suit ergo moyses ad fratres suos, et dicit dominus
ad eum. Adhuc una plaga tangam
pharaonem, et dimittet vos. Notandum, quod plures
fuerunt in egypto plagues quod decem, quod exodum non
enumerat, sed non fuerunt adeo graves forte, et ideo ta
cent. Unde quidam dies egyptiaci dicuntur, quod in
his passa est egyptus, quorum duos tantum in sin
gulis mensibus notamus ad memoriam: cum plures for
te fuerunt. Nec est credendum quod egyptii his astro
rum periti dependenter dies hos nefastos in
inchoatione operis: vel itineris: vel minutis
Nota etiam quod quidam egyptiorum timen
tes egyptum perituram egressi sunt ut cyclops

qui ingressus greciā urbē dedit, quā vocas-
uit actē, q̄ postea dicta ē athene, quā q̄dā gre-
corū diadas, q̄dā ortomenā dixerūt. Qui di-
citur ē d. i. f. r. e. s. Et est nomē egypti, q̄d latine
dicitur q̄si di homo, v. l. q̄ tradidit greci m̄simoni
uz m. a. s. z semie, vt ait p̄p̄el trog⁹ v. l. bicoz
poz, v. l. p̄pter p̄ccitātē itature, v. l. p̄ viriū im-
mēsitatē, v. l. p̄ p̄ccitā vtriusq̄z ligue quā ha-
buit grece et egypte, sub q̄ primo nata ē i ar-
ce oliua. Credit etiā eadē tēp̄tate egressus
dionys⁹ dacch⁹ q̄ z argos d̄didit, z vsū vinee
greci dedit. Dicit etiā diluuiū i tessalia factū
sub decalioē, z scendū sb p̄hetōre circa tpa
moysi, z sub eo hercules antheū vicit, eric-
no fil⁹ vulcani currū, z troil⁹ p̄m⁹ q̄ drigaz
iūisse ferunt. Egypt⁹ q̄ p̄us mētraim, p̄ ac-
rea, ab egypto rege summerso egypt⁹ dicta ē.
Lacedemon fil⁹ semeles lacedemoniā d̄di-
dit, tantus triopale b̄u. Epidaur⁹ d̄dita et
corinth⁹, q̄ p̄r⁹ ephyra, isis fm̄ q̄sdā ex the-
leno epaphū genuit, q̄ mēpbim d̄didit, cū i
scōa egypto regeret. Sane determinās d̄ns pla-
gā q̄ restabat, ait Ingrediar in egyptū, z mo-
rietur om̄ne p̄mogenitū a p̄mogenito phara-
onis, vsq̄ ad p̄mogenitū ancille q̄ ē ad mo-
lā, etiā p̄mogenita pecoz. Apud vos p̄o nec
mutiet canis z petetis vasa preciosa ab egypti-
prijis z dabūt vobis.

De dieb⁹ azymozū z agno pascale
Caplm. xxv.

Terum dixit do

i min⁹ ad moysē D̄sis iste erit vo-
bis p̄m⁹ i mētib⁹ anni. Hic ē april⁹
id est lunatio aprilis, q̄ in marcio sepe incho-
at. Hic d̄r ab hebreis nisā, ap̄d egyptios par-
muti ap̄d macedones r̄atē. Voluit quippe
d̄ns iudeos a ceteris natiōib⁹ differre sicut re-
ligiōe z caractere circūcisiōis, ita z t̄pl̄ rōne
Rhomanū cū ex traditiōe nume p̄p̄ilij p̄mū
mēsem ponūt ianuariū, q̄z tūc incipit sol ascē-
dere post solsticiū byemale, arabes inchoant
annū post solsticiū estiuū. Cōgruētus videt
fieri ab hebreis i martio, in q̄ z mūd⁹ d̄dit⁹ le-
gis. In aprilī q̄ ceremoniali differūt a nobis
in t̄pali p̄ueniūt nobiscū. Et adiecit d̄ns De
cima die mēsis hui⁹ tollet dom⁹ queq̄ agnū
vel si nō poterit agnū, saltē hedū. Q̄ si nō suf-
ficiet numer⁹ dom⁹ ad esum agni: assumerit
domo vicina domū sue iuxta numer⁹ aiarū
que sufficiat ad esū agni, z erit mascul⁹ annis

culus, i. vni⁹ anni, sine macula, nō quidē vel-
leris, sed corpis, q̄d in leuitico determinat.
Si cecū fuerit si fractū, zē, z sumptū d̄ grege
seruabitis eū in domo vsq̄ ad, xiiij, diē, z im-
molabit eū oīs multū
tudo filioz isrl̄ queq̄
dom⁹, s. i. u. ad ve p̄e-
ram, z t̄ngētis cū fa-
sculo isopi vtranzq̄
postez z sup̄liminare
sanguie, edētēs carnes
nocte illa assas igni,
nec coctū q̄d de ea aq̄
aut crudum, i. semico-
ctum ex festinatōe, et
azymos panes cū la-
ctucis agrestib⁹, qua-
rū amaritudo amari-
tudine seruitutis me-
moraret in sempiternū.
Caput cū intesti-
nis vorabitis z pedib⁹.
Siquid residuū fue-
rit igni cōburetis, q̄z vt ait Joseph⁹, crema-
tū surū ferri solet, z eleuatio ignis, eleuatoz
ab eis pestis q̄ vastauit egyptios siguit, nec
comedet de eo incircūcisius. De mō etiam co-
medendū ait, Renes vestros accingētis, cal-
ciamēta habētes in pedib⁹, tenētes baculos
i manib⁹, os nō frangēt, nec d̄ carnib⁹ foras
mittētis, z comedētis festinatē. Est em̄ phas-
se, i. transit⁹ d̄ni. Dicta est aut̄ nox illa trāsit⁹
quia trāsiiit in ea angelus per egyptoz per-
cutiēs p̄mogenita ab hōie vsq̄ ad pecus, z
trāsiiit sup̄ tecta hebreoz linita vel illita san-
guine. Et aggressus est isrl̄ iter trāsēndi ab
egypto. Iterūq̄ ait d̄ns, Diē hūc habebitis
solennē z in montimentū in generatiōib⁹ ves-
tris cultu sempiterno. Septē dieb⁹ azyma
comedētis, p̄ma dies erit sc̄ta z venerabilis
s̄l̄r z septima. Nihil opis faciētis in eis, ex-
ceptis his q̄ ad vescendū p̄tinet. Patet q̄ mes-
dijs dieb⁹ poterāt opari. Ex h̄ etiā p̄z, q̄z sab-
batū erat eis solēnius quis festo q̄ntū ad oct-
um, in q̄ nec ad vescendū lz opari. Inde potu-
it esse, q̄ mulieres in ip̄o die solenni pasce po-
tuerūt parare vnguēta ad vngendū d̄nm: q̄d
sabbato nō licuisset. In ezechiele festū in p̄ti-
ma die aprilis legis, z in, vij, quod nō hic Et
egressi filij isrl̄ fecerūt sicut p̄cepit d̄ns moysi
z aaron z p̄gregati sunt, xiiij, luna in f̄nibus
egypti circa ramessen. Tamen iosephus dicit

Per, x. lunā, a. l. s. xiiij
inuit q̄ agn⁹ q̄ tolle-
bat significabat ali⁹
q̄d eternū. Sic em̄
d̄r luna q̄rta die crea-
ta q̄si fuerit p̄ma die
mūdī, xj, z ante mun-
dū, x. Quāt q̄dā q̄, x
capita erāt in esu vni-
us agni. Bñ attēdas
h̄, q̄ luna fuit crea-
ta q̄rta feria z eo die
xiiij, z sic tertia feria
fuit, xij, secūda feria
xij, p̄ma feria, xj.